

SPRAWOZDANIE

Zajęcia: Matematyka Konkretna

Prowadzący: prof. dr hab. inż. Vasyl Martsenyuk

Laboratorium Nr 8 Data 28.11.2023 Temat: Liniowe RNN Wariant 6	Rafał Klinowski Informatyka II stopień, stacjonarne, 2 semestr, gr. a
---	--

1. Polecenie:

Ćwiczenie polegało na stworzeniu notatnika Jupyter w języku Python do utworzenia rekurencyjnej sieci neuronowej (RNN) oraz przetestowania jej dla odgórnie narzuconych danych wejściowych oraz ustalonej cechy wyjściowej.

Wariant zadania: 6

6. Dane wejściowe składają się z 30 sekwencji po 20 kroków czasowych każda. Każda sekwencja wejściowa jest generowana z jednolitego rozkładu losowego, który jest zaokrąglany do 0.33, 0.66 lub 1. Cele wyjściowe `t` to średnie odchylenie wartości liczb w sekwencji.

2. Napisany program, uzyskane wyniki

Podczas realizacji laboratorium skorzystano z funkcji, obliczeń i parametrów zaproponowanych w instrukcji laboratoryjnej.

Pierwszym krokiem było utworzenie, zgodnie z poleceniem, 30 sekwencji po 20 kroków czasowych zaokrąglonych do wartości: 0.33, 0.66 i 1.0. Dla wygenerowanych w sposób losowy (z ustalonym ziarnem w celu zwiększenia powtarzalności eksperymentów) obliczono odchylenie standardowe odpowiednią funkcją.

```

np.random.seed(seed=61185)

# Tworzenie danych wejściowych
nb_of_samples = 30
sequence_len = 20

# Tworzenie sekwencji wejściowych z rozkładu jednolitego
X = np.random.uniform(size=(nb_of_samples, sequence_len))
# Zaokrąglanie do 0.33, 0.66 lub 1
X = np.ceil(X * 3) / 3 # Wygenerowano liczby z przedziału [0; 1]; * 3 ->
[0; 3]; ceil -> {1,2,3}; / 3 -> {0.33, 0.66, 1}
X = np.round(X, 2) # Zaokrąglenie do 2 miejsc po przecinku
# Zamiana 0.67 na 0.66
X[X == 0.67] = 0.66

# Tworzenie celu wyjściowego
t = np.std(X, axis=1)

```

Rysunek 1. Utworzenie sekwencji wejściowych oraz uzyskanie oczekiwanej wartości cechy t jako odchylenie standardowe dla każdej z sekwencji.

Następnie na podstawie instrukcji laboratoryjnej zaimplementowano niezbędne funkcje, w szczególności „forward_states” oraz „backward_gradient”.

```

def forward_states(X, wx, wRec):
    """
    Unfold the network and compute all state activations
    given the input X, input weights (wx), and recursive weights
    (wRec). Return the state activations in a matrix, the last
    column S[:, -1] contains the final activations.
    """
    # Initialise the matrix that holds all states for all
    # input sequences. The initial state s0 is set to 0.
    S = np.zeros((X.shape[0], X.shape[1]+1))
    # Use the recurrence relation defined by update_state to update
    # the states through time.
    for k in range(0, X.shape[1]):
        # S[k] = S[k-1] * wRec + X[k] * wx
        S[:, k+1] = update_state(X[:, k], S[:, k], wx, wRec)
    return S

def backward_gradient(X, S, grad_out, wRec):
    """
    Backpropagate the gradient computed at the output (grad_out)
    through the network. Accumulate the parameter gradients for
    wX and wRec by for each layer by addition. Return the parameter
    gradients as a tuple, and the gradients at the output of each layer.
    """
    # Initialise the array that stores the gradients of the loss with
    # respect to the states.
    grad_over_time = np.zeros((X.shape[0], X.shape[1]+1))
    grad_over_time[:, -1] = grad_out
    # Set the gradient accumulations to 0
    wx_grad = 0
    wRec_grad = 0
    for k in range(X.shape[1], 0, -1):
        # Compute the parameter gradients and accumulate the results.
        wx_grad += np.sum(
            np.mean(grad_over_time[:, k] * X[:, k-1], axis=0))
        wRec_grad += np.sum(
            np.mean(grad_over_time[:, k] * S[:, k-1]), axis=0)
        # Compute the gradient at the output of the previous layer
        grad_over_time[:, k-1] = grad_over_time[:, k] * wRec
    return (wx_grad, wRec_grad), grad_over_time

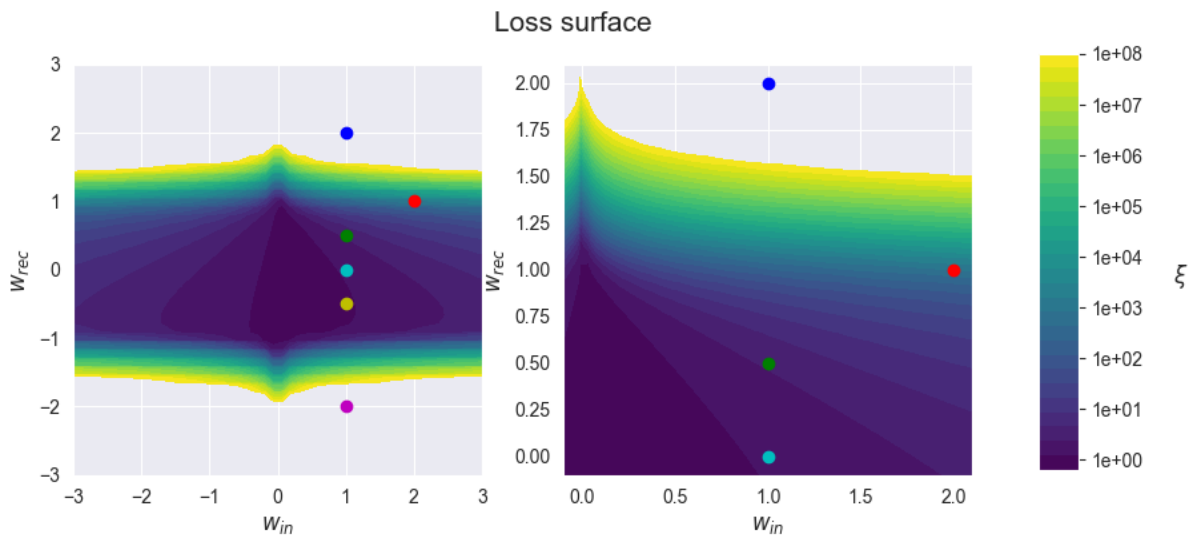
```

Rysunek 2. Zdefiniowane funkcje.

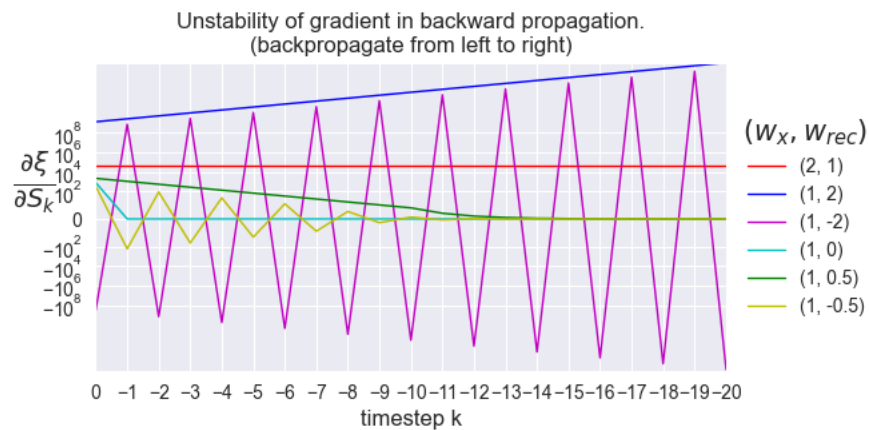
Przeprowadzono analizę gradientu i sprawdzono jego poprawność – nie znaleziono nieprawidłowych wartości.

No gradient errors found

Następnie utworzono wykresy prezentujące propagację wsteczną oraz gradient.

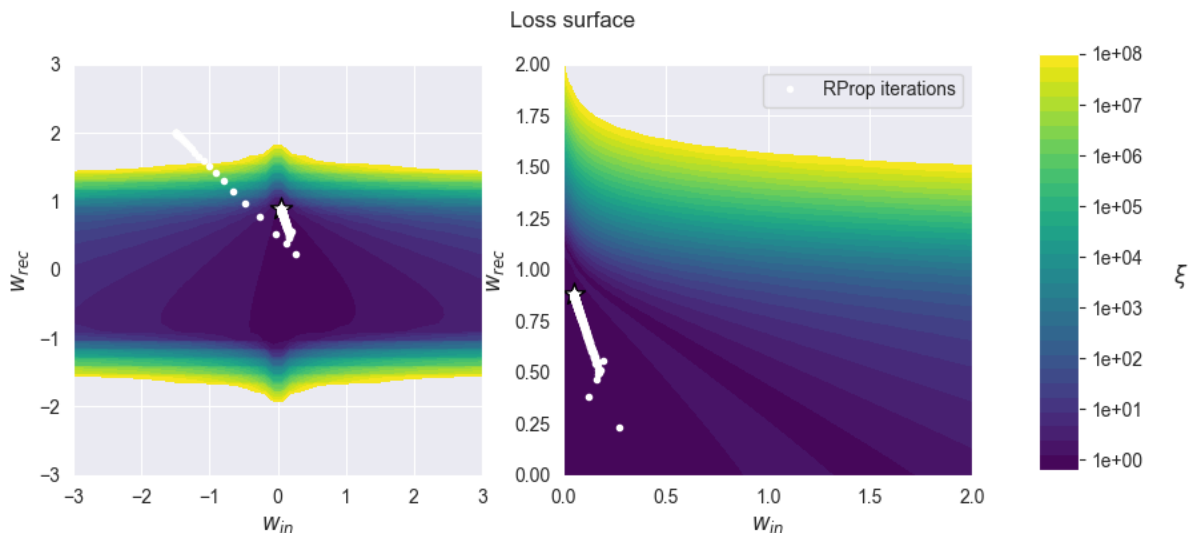

Rysunek 3. Wykresy prezentujące funkcje błędu dla danych wejściowych.

Rysunek 4. Wykres prezentujący gradient propagacji wstecznej w czasie (propagacja od lewej do prawej).

Przeprowadzono optymalizację RProp oraz utworzono wykresy tej optymalizacji.

Rysunek 5. Wykresy przedstawiające przebieg optymalizacji RProp.

Uzyskano następujące wagi modelu:

Final weights are: $w_x = 0.0473$, $w_{Rec} = 0.8827$

Rysunek 6. Uzyskane po optymalizacji wagi modelu w_x oraz w_{Rec} .

Na koniec przetestowano model RNN dla przykładowych danych wejściowych, będących również sekwencją 20 danych przyjmujących wartość 0.33, 0.66 lub 1.0.

```
# Testowanie dla przykładowych danych wejściowych
test_inpt = np.asmatrix([[0.66, 0.33, 0.33, 0.66, 1, 0.66, 0.33, 0.33,
0.66, 1, 0.66, 0.33, 0.33, 0.66, 1, 0.66, 0.33, 0.33, 0.66, 1]])
test_outpt = forward_states(test_inpt, W[0], W[1])[:, -1]
std_test_inpt = test_inpt.std()

print('Input: \n', test_inpt)
print('Output from model: \n', test_outpt)
print('Expected output: \n', std_test_inpt)
```

Rysunek 7. Utworzenie wartości testowych, uzyskanie wyniku z modelu oraz oczekiwanego wyniku – odchylenia standardowego dla tej sekwencji.

Input:

```
[[0.66 0.33 0.33 0.66 1.    0.66 0.33 0.33 0.66 1.    0.66 0.33 0.33 0.66  
1.    0.66 0.33 0.33 0.66 1.  ]]
```

Output from model:

```
[0.23092597]
```

Expected output:

```
0.25016794358990124
```

Rysunek 8. Uzyskane wyniki; dane testowe, wynik uzyskany z modelu oraz wynik oczekiwany jako odchylenie standardowe dla danych w sekwencji.

Wnioski:

- Uzyskany wynik jest zbliżony do wyniku oczekiwanego, czyli model po optymalizacji i z wykorzystaniem wstecznej propagacji błędu radzi sobie dość dobrze
- W przypadku podania innych danych wejściowych, na przykład mniejszej ilości elementów lub niepoprawnego zakresu, model niepoprawnie obliczy wartość celu
- Implementacja RNN w taki sposób jest dość długa i wymaga sporo pracy, jednak tym samym daje dobre wyniki, dobrze przystosowuje się do różnych wartości celu oraz jest łatwo rozszerzalna i można ją w prosty sposób modyfikować

Repozytorium zawierające uzyskane wyniki wraz z niezbędnymi plikami:

<https://github.com/Stukeley/MatematykaKonkretna/tree/master/Lab8>